Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 S. Lawndale av.

Office of publication: 2657 So. Lawndale ave. Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XII. Cena lista je $4.00 Entered as second-class matter January 23, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO, ILL., torek, 18. februarja (Feb. 18) 1919. Subscription $4.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 41.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act o Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

FRANCIJA ZA IZPREMEMBO USTAVE ZVEZE NARODOV.

Ustavo lige bodo skušali popraviti v Wilsonovi odstnosti.

RUSIJA ZOPET NA DNEVNEM REDU.

Pariz, 17. feb. Stephen Pichon, zunanji minister, je dejal včeraj v razgovoru s časnikarji, da bo francoska delegacija predložila več izprememb v ustavi zveze narodov. Ustava še ni podpisana in diskuzija o posameznih točkah se bo nadaljevala na sejah posebne komisije, ki bo zborovala dalje v odsotnosti Wilsona.

Profesor Larnaude je rekel, da se Francija ne more zadovoljiti s točko, ki nadomešča njihov predlog za mednarodno armado. Francija je zdaj prisiljena, da sama vzdržuje veliko armado za svoje varstvo proti Nemčiji in to je nelepo. Francoski državniki se ne morejo iznebiti misli, da je Nemčija še vedno nevarna, dokler ni popolnoma razorožena in dokler ne stopi v zvezo narodov pod pogoji, ki jih diktira velika petorica. Za to je treba veliko armado.

Japonska delegacija je tudi obvestila mirovno konferenco, da bo zahtevala izpremembo v točki, ki govori o mandatorijih za nemške kolonije. Japonci vztrajajo pri svoji originalni zahtevi, da so opravičeni do nemških otokov v Pacifiku.

Mirovna konferenca se bo ta teden bavila z vprašanjem odgovornosti za vojno; tozadevna komisija je že pripravila velik kup podatkov. Obenem pride na vrsto vprašanje odškodnine.

Danes se bavi velika petorica z rusko zadevo. Čas določene konference z ruskimi strankami na Prinkipu je minul že v petek in konferenca mora narediti nov zaključek, kdaj in kje se vrši sestanek.

Jugoslovani iščejo razsodnika.

Pariz, 16. feb. — Srbski, hrvaški in slovenski delegatje v Parizu so formalno pisali predsedniku mirovne konference Clemenceauju, da imajo popolno zaupanje v veliki duh in pravičnost Wilsona in vsled tega so pripravljeni poveriti mu zadevo teritorijalnih diferenc med državo SHS in Italijo v razsodbo. Clemenceau je naprošen, da predloži njihovo prošnjo mirovni konferenci. Enako pismo je prejel predsednik Wilson.

Socialistična spomenica mirovni konferenci.

Pariz, 17. feb. — Delegacija socialistične konference v Bernu je v soboto posetila predsednika mirovne konference Clemenceaua in mu izročila memorandum, ki je namenjen mirovni konferenci. Delegacijo so tvorili Hjalmar Branting iz Švedske, Arthur Henderson, G. H. Stuart Bunning in Ramsay McDonald iz Anglije in Jean Longuet ter Pierre Renaudel iz Francije. Clemenceau je obljubil, da predloži spomenico mirovni konferenci. Vsebina spomenice še ni objavljena.

Gibanje za republiko v južni Afriki.

Capetown. — Vlada južnoafriške Unije se je pred nekaj dnevi bavila, kakšna sredstva je treba povzeti proti republičanski kampanji, ki se intenzivno razširja po vsej južni Afriki. Ministri so mnenja, da je gibanje doslej le politično. Dalje je bilo rečeno, da Anglija ne bo zlepa dovolila Burom neodvisnost, kajti poleg Transvaala in Oranžije so še druge države v južnoafriški Uniji, o katerih ne morejo Buri odločati.

MOGOČE ZNIŽAJO VOJAŠKO MEZDO.

Washington, D. C. — V kongresnih krogih govore, da se mogoče po prvem juliju zniža prostakova mezda na $15. Zdaj prejemajo prostaki po $30 mesečno.

AMERIKA JE USTAVILA VOJNO V RUSIJI.

Washington, 17. feb. — Vojni tajnik Baker je danes sporočil odseku za vojaške zadeve v poslanski zbornici, da spomladi odrinejo ameriške čete iz Rusije. Angleški in ameriški vojni stan delata priprave za reden odhod ekspedicijske armade.

NEMČIJA SPREJELA NOVE POGOJE.

POGOJI SO TRDI IN MALO JE MANJKALO DO NOVE VOJNE.

Kodanj, 17. feb. — Iz Weimarja poročajo, da je nova vlada nemške republike sprejela vse nove pogoje premirja, ki jih je predložil maršal Foch v Trevesu zadnjo soboto.

London, 17. feb. — Po najnovejših poročilih je nemška vlada sprejela pogoje v trenotku, ko je že grozila nevarnost obnovljene vojne. Nemški komisarji so protestirali proti trdim pogojem in kazalo je že, da jih ne bodo sprejeli, toda Foch je dejal, da jih morajo Nemci takoj sprejeti, če ne, se obnovi vojna.

Kakor poročajo iz Amsterdama, je po vsej Nemčiji nastala velika razburjenost vsled novih pogojev. Nemci tožijo, da jih hočejo zavezniki industrijalno in gospodarsko popolnoma zadaviti.

Eisner zahteva izpremembo vladnih voditeljev.

Ženeva, 17. feb. — Kurt Eisner, predsednik bavarske vlade, ki se je pravkar vrnil s socialistične konference v Bernu, je odgovoril na napade, ki so bili naperjeni proti njemu v nemških listih. Eisner pravi, da se Nemci ne zavedajo, kakšno nezaupanje vlada proti njim v zunanjem svetu in da zavezniki še vedno smatrajo nemško revolucijo za komedijo, dokler so na čelu revolucionarne vlade tisti ljudje, ki so sklepali kompromise s kajzerjem tekom vojne. V tem oziru imajo prav — nadaljuje Eisner — in zato je potrebno, da se vse osobje centralne vlade v Berlinu zamenja z neodvisnimi socialisti, ki stoje pred vsem svetom čisti, da niso nikdar podpirali imperialistične kajzerjeve vlade.

Amsterdam, 17. feb. — Včeraj je dospel v Duisburg (Prusija) oddelek belgijskih čet, ki so okupirale mestno hišo in pregnale spartakovce iz mesta. V boju so bili ranjeni trije spartakovci. Belgijci bodo čuvali staro mestno upravo.

VOJNI TAJNIK BAKER ODPOTUJE KMALU V EVROPO.

Washington, D. C. — Tukaj pričakujejo, da vojni tajnik Baker odpotuje v Francijo, ko se vrne predsednik Wilson.

"Kolikor je meni znano, pojdem kmalu v Francijo," je rekel vojni tajnik. "Pogledati imam za stvarmi, ki so v zvezi z vojno."

Vprašali so ga, če se bo udeležil mirovne konference.

"O tem ne vem prav nič," je odgovoril mr. Baker. "Storil bom, kar mi naroči predsednik, toda slišal nisem nič o tem, de se udeležim mirovne konference."

AMERIŠKI POSLANIK V PARIZU JE REZIGNIRAL.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson je sprejel ostavko William Graves Sharpa, poslanika v Franciji.

Slišijo se glasovi, da mogoče postane Vance McCormik njegov naslednik.

NEVARNO GNEZDO SLEPARJEV V NEW ORLEANSU.

New Orleans, La. — Policija je vlomila v udobno opremljeno gnezdo sleparjev na Nichollovi cesti in odgnala sleparje za železno omrežje, ker so zvabili svoje žrtve, da so stavili na konjske dirke, ki se seveda niso nikdar vršile.

Svoje žrtve so izbrali v Sacramentu, Cal., Chicagu, Ill., in drugih mestih.

ANGLIJA SKLIGUJE DELAVSKI KONGRES.

Vlada vidi le boljševizem, profitarjev in špekulantov pa ne vidi.

SOCIALNA KRIZA V ANGLIJI.

London, 17. feb. — Lloyd George je danes sklenil sklicati narodni kongres zastopnikov delodajalcev in organiziranega delavstva, ki se bo bavil s sedanjim industrijalnim nepokojem v Angliji. Kongres bo zboroval stalno.

V Belfastu so poskušali včeraj pričeti z obratom poulične železnice, toda poskus se ni posrečil.

London, 17. feb. — J. H. Thomas, generalni tajnik unije železničarjev in poslanec delavske stranke v parlamentu, je izjavil, da Anglija stoji pred socialno revolucijo. "Vprašate me, dali grozi Veliki Britaniji nevarnost boljševizma?" je rekel Thomas. "Odgovarjam: da. Največja nesreča pa je, ker vlada in vsi lojalni državljani zro na boljševizem kot edino grozečo nevarnost medtem ko pozabijo, da je vsak profitar ravno tako sovražnik države in odgovoren za sedanji nepokoj. V tem trenotku je na Angleškem več kot miljon delavcev in delavk brez dela. Vsi ti brezposleci so pa inteligentni in čitajo na primer poročila podjetniških družb. Čitajo letno poročilo predsednika Maypole Diary Co., ki izkazuje 225 odstotkov dividende za delničarje itd. Taka poročila naravno podžigajo odpor v delavskih vrstah in zato narašča nezadovoljnost."

80 spartakovcev aretiranih v Berlinu.

Berlin, 17. feb. — Sinoči je bilo aretiranih 80 spartaških delavcev in vojakov, ki so imeli tajno sejo v nekem hotelu. V Gelsenkirchnu na Westfalskem so spartakovci premagali lokalno policijo in vojaštvo in osvojili mesto.

PROTIPROHIBICIONISTI SO PRIČELI S KAMPANJO.

New York, N. Y. — Protiprohibicionistične moči so se pričele organizirati. Vodilji teh moči so obdržavali sejo, na kateri so se posvetovali o načrtu za kampanjo proti prohibiciji.

Delegatje so priporočali, da pošljejo govornike proti prohibiciji v vsa mesta, trge in vasi. Udeleženci so obljubili tudi denarno pomoč. Koliko denarja so nabrali, niso mogli izvedeti niti radovedni časnikarski reporterji. Dognali so le toliko, da je en sam udeleženec prispeval $5,000.

SENATORJI PROTESTIRAJO PROTI DOLOČITVI CEN.

Washington, D. C. — Deset senatorjev je odposlalo protest predsedniku Wilsonu, v katerem se izrekajo proti določanju cen sirovinam po trgovskem tajniku Redfieldu.

ŽGANJARSKA VERSKA DRUŽBA.

Charleston, W. Va. — Policaji, ki imajo izredno nalogo, da love žganjarje in tihotapce z opojnimi pijačami, so zasačili zamorskega duhovna in več "sester" pri žganjepitju. Pri bratu J. H. Rossu so našli 27 pintov žganja, pri drugih bratih in sestrah so ga pa dobili nad deset kvortov. Brumna družba se bo morala sedaj zagovarjati radi vtihotapljenja opojnih pijač. Vsi zamorci in zamorke trdijo, da so bratje in sestre ene cerkvene občine, žganje je skupna lastnina, in radi tega se jim ne more očitati, da so vtihotapili žganje z namenom, da ga prodajajo.

SVET BO ODPRT NASELJEVANJU DNE 18. FEBRUARJA.

Denver, Colo. — V okrajih Pueblo in Sterling bo dne 18. feb. odprtih naseljevanju 89,000 akrov sveta. V pueblskem okraju je vložilo peticije za svet 49 aplikantov, v steligovem okraju pa 41. Vsi aplikantje prebivajo v državi Colorado. Svet je do sedaj služil za živinsko pašo.

SOCIALISTIČNA ZMAGA V NEMŠKI AVSTRIJI.

London, 17. feb. — Pri včerajšnjih volitvah za ustavodajno skupščino Nemške Avstrije je po depeši z Dunaja bilo izvoljenih 100 socialistov, 80 krščanskih socialistov in 70 liberalcev. Ker nima nobena stranka absolutne večine, bo potrebna koalicijska vlada.

VLADNI ODBOR BO DOLOČAL CENE.

WILSON SE STRINJA, DA SE CENE REGULIRAJO.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson je brzojavil trgovskemu tajniku Redfieldu, da se ustanovi odbor za stabilizacijo cen po vojni. Organizacija bo poznana pod imenom vladni konferenčni odbor za cene.

Odbor bo skušal zgodaj urediti cene, da tako odvrne depresijo v trgovini in brezposelnost, ki je konsekventno njena spremljevalka, če ostane trg pod vplivom trženega zakona ponudbe in zahteve. Tajnik Redfield naznanja, da bo v novem odboru precej oseb, ki so bile preje v vojnem idustrijskem odboru.

V trgovskih krogih sodijo, da najprvo določijo cene jeklu, za jeklarsko industrijo pa pridejo na vrsto izdelki drugih industrij.

Senator Smoot iz države Utah je predložil predlogo, ki pooblastuje zakladniškega tajnika se pogajati z zavezniki, ki so prejeli posojilo, da krijejo z obveznicami note, ki so jih dali za kritje posojila. Predloga, ki je bila odkazana finančnemu odseku, določa, da se zavezniške obveznice prodajajo na odprtem trgu.

Vojne stroške cenijo na $179,580,000,000. Všteti si tudi troški Belgije, Portugalske, Rumunske, Avstro-Ogrske in Bolgarije. Troški so preračunjeni na podlagi podatkov, ki jih ima zvezni rezervni odbor, zakladniški tajnik, in na podlagi buletinov "Švicarske bančne družbe".

Troški zaveznikov in Združenih držav znašajo $119,000,000,000.

Velika Britanija je potrošila $37,100,000,000; Francija $27,000,000,00; Združene države $18,481,000,000; Italija $10,000,000,000; Srbija $8,000,000,000; Japonska in Grška pa $1,000,000,000.

ZBORNICA JE SPREMENILA PROHIBICIONISTIČNO PREDLOGO.

Indianapolis, Ind. — Leigslaturna zbornica je sprejela spremenjeno Wrightovo prohibicionistično predlogo. Predloga dovoljuje izdelovanje vina in jabolčnik za domače potrebe. Debata je bila precej živahna in poslanec Wright je hodil ves čas okoli poslancev, da glasujejo za predlogo in proti spremenbnim predlogom.

PROTISALUNSKA LIGA JE POSLALA DELEGACIJO V PARIZ.

Westerville, O. — Eksekutiva "Protisalunske lige" naznanja, da je poslala delegacijo v Pariz, da prosi mirovno konferenco, da se ne vsilijo Združenim državam take trgovske pogodbe, ki bi ogrožale prohibicijo v njih.

Odborniki lige izjavljajo, da bo liga zanesla propagando prohibicije v vse večje države. William E. Johnson, ki je bil preje šef prohibicijoniške propagande v Indiani, je že v Londonu odprl pisarno, iz katere bo vodil agitacijo za prohibicijo.

Liga bo obdržavala dne 22. maja veliko konvencijo v Washingtonu, da proslavi zmago, ki jo je dosegla v Združenih državah. Na to konvencijo pričakujejo nad 500 delegatov iz vseh krajev sveta.

BANDITJE SO OLAJŠALI BANKO ZA VEČ TISOČAKOV.

Wheeling, Pa. — Trije banditje, ki so se pripeljali v avtomobilu, so oropali banko v Fultonu za $4,800. Kakšne tri milje od mesta so banditje pustili avtomobil na cesti.

Prava slika Jugoslavije.

Po zaslugi tiskovnega odseka S. R. Z. imamo na razpolago bogat vir najnovejših vesti in poročil iz stare domovine Jugoslavije. Nekaj teh vesti smo že prinesli v soboto, danes prinašamo podrobna poročila o pogrebu Ivana Cankarja in zbirko raznih drobnih vesti iz starega kraja, ki bodo neodvomno zanimale vse naše čitalje. O nasilstvu Italijanov v okupiranih slovenskih deželah so— žal dolga, dolga poročila; ravno tako o bojih z Nemci na Koroškem.

Najvažnejša v vsej zbirki pa so podrobna poročila o političnem, gospodarskem in socialnem položaju na Slovenskem in Hrvaškem. Pred nami je očitna slika, kako je tam, zlasti v kakšnih razmerah žive slovenski delavci, kmetje in invalidi. Prvič po vojni so prišli v Ameriko slovenski delavski listi, ki slikajo položaj, kakršen je v resnici — in v tej sliki ne vidimo toliko pomanjkanja živeža in obleke, kolikor vidimo na veliko žalost korupcijo in profitarstvo z živežem in drugimi potrebščinami po gotovih organih nove vlade v Ljubljanin in Zagrebu. Siromaki v naši domovini so ravno tako zapostavljeni in prezirani in delavci so preganjani po žandarjih, če se potegnejo za svoje pravice, kakor so bili za časa črnožolte avstrijske vlade. V tem oziru je ostalo vse po starem! Čitali boste, kako je šlo v nič na miljone vrednosti narodnega blaga po ukrepih Narodne vlade v Ljubljani. Sorodniki in tesni prijatelji Remca, ministra za javna dela in obrt, imajo vsega dovolj — reveži pa nič. Liberalci razbijajo socialistične in klerikalne shode, na katerih se govori za republiko — in liberalci imajo za seboj srbske vojake! V Zagrebu je tekla kri za republiko. Liberalni frakarji, ki so se še dolgo časa med vojno klanjali avstrijskemu cesarju, se zdaj klanjajo in ližejo srbskemu kralju s takim izrazom hlapčevstva, da se človeku kar gnusi. Vse polno pritožb imamo pred seboj zoper bužoazno kliko v Ljubljani, ki vneto posnema bivše avstrijske zatiralce: zadržuje živila, draži cene, grabi dobiček (58 prešičev je bilo pripeljanih nekega dne v decembru v Ljubljano, toda mesarji jih niso mogli kupiti vsled visoke cene in mesto je bilo nekaj dni brez svinjskega mesa) ingrozi z ječami. Ali imajo torej slovenski delavci v Ameriki garancije, da bodo živila, za katera radi prispevajo, pravično razdeljena med tiste, ki jih v resnici potrebujejo? — Zanimiva je tudi vest, da na Slovenskem zbirajo donar, obleko in obutev za reveže v Srbiji. Kdo je torej bolj potreben, Slovenci ali Srbi? — Dalje je zanimivo poročilo rojaka, ki je prišel iz Rusije, kaj namreč pripovedujejo o boljševikih. Pravi, da je v Rusiji čital slovenske liste iz Amerike in studilo se mu je, kakšne laži je čital o ruskih boljševikih. Tako prihaja resnica počasi na dan.

Rojaki! Veliko dela bo še treba, predno bo v Jugoslaviji res demokracija. Podpirajte torej S. R. Z., ki se brez ozira na hinavce bori za dosego resnične svobode in demokracije v Jugoslaviji.

Nabiranje prispevkov za Cankarjev spomenik.

Ob Cankarjeven mrtvaškem odru. Njegova zadnja pot.

IZ URAĐA TISKOVNEGA ODSEKA SRZ.

Ljubljanski "Naprej" je prinesel 20. dec. 1918 sledeči poziv:

Jugoslovanskemu narodu! Slovanom!

Kakor svetel meteor je zablestel na zvezdnatem nebu naše kulture.

Do zadnje postaje našega križevega pota nam je svetil skozi najhujšo temo naše sužnosti. Prav do zadnje postaje, do našega poveličanja...

Ko je dospel na zenit, ko je zažarela na vzhodu zora našega vstajenja, je ugasnil.

Toda zapustil je za seboj čudežen sled, ki ne mine nikdar...

Še nikdo ni pred njim govoril svojemu narodu tako čudežno in krasno! Demonska je bila sila njegove besede.

Bil je glasnik resnice, apostol ljubezni — naš **Ivan Cankar**, mož najblažji, najplemenitejši, kar jih je rodila slovenska mati, naš največji mrtvi genij, mož nesmrten.

V bedi rojen je stopal po trujejevi poti navzgor, — poslovil se je od nas kot duševni kralj.

Ne bili bi vredni, da se nam je rodil, ako ne bi tudi na zunaj skrbeli za nesmrten njegov spomin.

Za Prešernom mu gre kot umetniku prvemu jasen spomenik.

Velik je dolg, ki mu ga dolguje predvsem njegov ožji narod slovenski, — vsaj je tudi njega proslavil pred svetom... Dolg, ki mu ga dolguje sleherni Slovan, njemu — svetovnemu geniju. Ni ga izgovora, ki bi opravičeval odklonitev prispevka za ta spomenik! Časten dolg — neodložljiv narodni davek!

Zato ne prosimo, nego pozivljamo slovenski narod, da prispeva za Cankarjev spomenik, posebno pa vsak kulturni človek slovenski! Pozivljamo posebej tudi vse denarne zavode, ki žive od naroda.

Prispevki naj se pošiljajo na upravništvo listov, — na "Jadransko banko" v Ljubljani na konto "Cankarjev spomenik", ali pa na naslov odvetnika dr. Josip C. Oblaka v Ljubljani, ki bo izkazoval vse prispevke (nakazila na banko) v tedenskih izkazih.

Pripravljalni odbor za postavitev Cankarjevega spomenika:

F. S. Finžgar, Dr. Pavel Grošelj, Dr. Jos. C. Oblak, Albin Prepeluh, Oton Župančič.

Ob Cankarjevem mrtvaškem odru.

(Naprej, 12. dec. 1918.) — V sredo 11. decembra 1918 je umrl veliki pisateljski genij, plemenita duša kot človek in boree za občečloveške pravice Ivan Cankar. Za njim žaluje slovenska književnost, žalujejo vsi ponižani in razžaljeni širom slovenske domovine, žaluje tudi socialna demokracija, katere pristaš je bil Ivan Cankar, odkar je skušal bridko gorje pomanjkanja in sužnosti najprej na domačih in potem na tujih tleh.

Čuden slučaj je združil v stari ljubljanski cukrarni koncem minulega stoletja štiri genialne duhove, stvaritelje slovenske moderne: Ketteja, Župančiča, Murna-Aleksandrova in Cankarja. Vsi so izšli iz te mrtvašnice, simbola slovenske domovine v tistih časih in vtisnili v svoja dela pečat njenega miljeja, vsak po svoje. Ivan Cankar se nam je razvil v prozaika, toda njegova proza je velika, čudovita poezija, v katero je ovil vso sodobno družbo svoje okolice in jo ovenčal z neizraznim hrepenenjem po sreči, ljubezni in lepoti. Povsod, kamor je pogledal na našem "klancu" in po naši "šentflorjanski dolini," je videl le upognjeno, ponižano in hlapčevsko slovensko ljudstvo; gledal je v globino njegove duše, sledil njegovim potom in meril njegove sile, pa je spoznal, da se vlečejo za njim temne sence trpljenja in sramote in če se le premakne, zaročijajo težke verige, v katere je

(Dalje na 2. strani, 8. kolona)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada $4.00 na leto, $2.00 za pol leta in $1.00 za tri mesece; Chicago $5.50 na leto, $2.75 za pol leta, $1.40 za tri mesece, in za inozemstvo $7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $4 per year; Chicago $5.50, and foreign countries $7.00 per year.

31

Datum v okleparju n. pr. (Januar 31-19) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

IZZA ZADNJIH DNI POGINJAJOČE HABSBURŠKE AVSTRIJE.

V septembru lanskega leta so napočili zadnji dnevi habsburške Avstrije, ki je v svojih zadnjih dneh bila podobna crkajočemu steklemu psu, ki v smrtni agoniji še popada in grize.

Konec nedolžnega polemičnega članka "Še par besed . . ." izpod peresa sodr. France Milosta, priobčen dne 9. septembra v socialističnem dnevniku "Napreju" je bil zaplenjen uvodnik "Ure na oljski gori", ki slika položaj, napoveduje vihar, ki izbruhne vsak trenotek in posnaži habsburške avtokrate in njih podrepnike s pozorišča, je ostal nezaplenjen. Cenzor ni tega storil, ker se je mogoče strinjal, da ljudstvo vstane in pomete z lopovi, ki so si prilastili svet, da plenijo po njem, kot se je člankar izrazil v uvodniku, ampak ker je v cenzorskem uradu vladala že taka zmešnjava vsled prihajočega viharja, da niso vedeli, kaj naj zaplenijo in kaj ne. Zaplenili so nekaj, da so zaplenili in tako pokazali svojim gospodarjem na Dunaju, da kot zvesti psi še vedno čuvajo habsburško hišo. Samo da je bil del lista prazen, da je bil doprinešen očividen dokaz, da rdeči šviučnik državnega pravdnika še črta nevarne stavke, da ne zaidejo puntarske misli med ljudstvo, in dolžnost cenzorja je bila izvršena.

Da so državni pravdniki kar tjevendan zaplenjevali članke in vesti, dokazujejo ovadbe vladnih ovaduhov, ki so prišle v roko revolucionarni češki vladi v Pragi.

V Ljubljani je načeloval državni policiji neki policijski svetnik dr. Mihael Skubel, ki jo do zadnjega vršil službo ovaduha in javnosti je pa lagal, da je velik dobrotnik Slovencev. To ovaduh je odprl pismo, ki ga je pisal dr. I. L. nekemu višjemu magistratnemu uradniku v Ljubljani, v katerem pravi med drugim:

"Tudi cenzor mora biti pravi osel, da konfiscira take nedolžne članke. Hvala Bogu, da ni več delač čas, ko bodo taki ljudje krasili drogove obcestnih svetilk. O praški lakoti ne bom pisal, je grozna, a ljudje so še neumnejši kot živina, da vse to prenašajo."

Pismo pove, da cenzorji konfiscirajo že najbolj nedolžne stvari, in oznanuje, da se bliža čas, ko se ljudstvo vzdigne proti svojim tlačiteljem in z njimi olepša drogove obcestnih svetilk.

Prihod tega časa so menda občutili tudi cenzorji, kajti zaplenjena privatna pisma, so jim pripovedovala, da stoje na nevarnem ognjeniku, ki lahko prične vsak trenotek bruhati iz sebe in jih ugonobi. Spoznanje te nevarnosti jih je popolnoma zmešalo, da niso vedeli, kaj počenjajo. Zabraniti so hoteli razširjenje puntarskih misli med ljudstvom in zaplenili so nedolžne članke, ker so se jim v njih zmedenosti zdeli nevarni. Tako so pregledali marsikatero stvar, ki je v ljudstvu podžigala upanje, da se bliža ura, ko ljudstvo spodi lopove, ki ga plenijo.

Habsburški avtokratje so imeli do zadnjega dobro organiziran vohunski sistem. Vohuni so imeli nalogo, da sporočijo policiji, kako ljudstvo misli, kdo ga hujska k vstaji. Ta vohunski sistem je obstajal do zadnje ure, ki pa ni mogel preprečiti revolucije in razpada črnožolte monarhije. Ti vohuni so povzročili, da je bilo v Avstriji nad enajst tisoč oseb v vojnem času obsojenih na smrt, kajti habsburski avtokratje so smatrali za najbolj pripravni sredstvo krvnika in vislice, da z njim drže ljudstvo k tlom.

Imena teh vohunov so sedaj znana novim narodnim vladam, kajti vsaka revolucionarna vlada je zaplenila vse listine, ki jih niso habsburski hlapci uničili pred revolucijo. Med vohuni so bili ljudje z angeljskimi obrazi, o katerih ni nihče sodil, da so zmožni takih lopovskih dejanj.

Listi zdaj priobčujejo imena teh falotov, ki so spravljali svoje prijatelje in celo sorodnike na vešala. Češki socialistični dnevnik "Pravo Lidu" je priobčil več imen teh lumpov, med katerimi sta dr. Hasman, tajnik zveze uradniških društev in Skokan, uradnik poštnega ravnateljstva v Pragi. Na listi teh falotov se nahaja tudi izdajatelj ruskih "Zvestij" Alexander, ki je nastopal v javnosti kot goreč rusofil. Ta špijon se je udeleževal raznih časnikarskih prireditev in je bil leta 1910 navzoč na vseslovanskem kongresu v Sofiji, da je lahko špijoniral.

Habsburška avtokracija je skusala do zadnjega prikriti ljudstvu resnico o položaju na bojišču. Vesti govore le sementje o določenem in rednem umikanju in o uspešnih sunkih, ki jih je napravila nemška armada na francoskem bojišču, avstro-ogrska pa na talijanskem. Tudi te laži niso odvrnile katastrofe.

Ljudstvo je zadnje dni strašno stradalo. Po ulicah so se vlačali sestradani ljudje, podobni okostnjakom. Mati je ubila svoje dete, ker ni mogla gledati, da počasi umira lakote. Ljudje so padali na ulicah na tla, ker po več dni niso vžili hrane. Včasi so take ljudi prepeljali naravnost v mrtvašnico, ker jih niso spravile v življenje najbolj močne "kapljice".

Bogatini, grofi, baroni in vojvodi so živeli v razkošju, vojni špekulantje so kradli, goljufali in navijali cene navzgor. Tak je bil položaj zadnje dni v crkajoči habsburški Avstriji.

Kdo žaluje, da je poginila taka smrdljiva pošast?

Ljudje z omejeno pametjo in tisti, ki so tem ljudem drli kožo s telesa, da so lahko živeli udobno in v brezdelju.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

OB CANKARJEVEM MRTVAŠKEM ODRU. NJEGOVA ZADNJA POT.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

uklenjeno to ljudstvo, ki ga tako vroče ljubi.

Cankarjev sijajen umetniški in satirični talent se je vedno razvijal pred našimi očmi. Vsi, ki so ga poznali, so vedeli, da je Cankar najboljši slovenski pisatelj, vendar je imel le majhen krog bralcev in še manjši krog prijateljev. Toda pisatelj se ni oziral ne levo, ne desno, z ironičnim nasmeškom je šel mimo kritikov in nasprotnikov in sledil le svoji umetniški sili, kamor ga je gnalo njegovo srce in njegova duša.

Ivan Cankar je zrasel v revščini in pomanjkanju in živel tako vse svoje življenje. Trpel je mnogo, okusil vse gorje, kar ga more užiti človek, ki je bil rojen pod nesrečno zvezdo. Ostal pa je zvest samemu sebi do konca. V hiši siromašnega krojača je bil rojen Cankar na Vrhniki leta 1876. Iz siromašne domače hiše je prišel študirat na ljubljansko realko in tu se je nadaljevalo njegovo životarjenje, dokler je niso zamenjale dunajske podstrešne izbe, odkoder je gledal skozi sajasta, pritlikava okna vso bedo dunajskega proletarijata. Tako življenje je porodilo v njem gnus in sovraštvo do krivične in sramotne človeške družbe — postal je socialist, ker je hotel ostati zvest svojemu srčnemu nagonu in keř je spoznal, da mora biti pošten in plemeniti značaj v današnji socialni dobi socialist. V dno duše ga je zabolelo ljudsko trpljenje in ta bolest je narekovala vsa njegova čudovita dela. Vrnil se je v domovino in tu je začutil, da jo objema še večje gorje kot tujino. Vzel je v roke bič in neusmiljeno udrihal po vsem, kar je videl slabega in okuženega. Živel je dolgo let na idiličnem Rožniku nad Ljubljano, dokler ga niso leta 1915 tirali v vojaški Judenburg, kjer je zrl na grozote in trpljenje vojaškega življenja in okušal vso bolest slovenskega vojaka. Gledal je, kako poljublja smrt našemu ljudstvu čela, odhajajočemu na bratomorna bojišča, in občutil v sebi vsa njegova hrepenenja po domu in življenju. Bolan se je vrnil od vojakov domov, kjer mu je nesrečen slučaj zadal pljučnico, ki mu je upihnila luč življenja včeraj ob pol dveh ponoči.

Jugoslovanska socialna demokracija ne žaluje le za Cankarjem — pisateljem, ona žaluje tudi za Cankarjem — socialistom. V svojih delih je postavil umetniški evangelij socialnih idej, po njegovih spisih se vije kot rdeča nit misel, da je krivičnost, od katere trpe in umirajo delavske množice, posledica krivičnega ustroja človeške družbe. Ta misel je odeta v čudovito pripovedovalno plastiko in bajno lepoto jezika. Tako ni pisal še noben slovenski pisatelj; zato se mora smatrati Cankar po vsej pravici za najboljšega slovenskega prozaika in neprekosljivega opazovalca. Po shodih je nastopal kot govornik in njegova predavanja so znana.

Vrni se, dragi sobrug, v naročje slovenske zemlje, ki si jo ljubil tako goreče. Tvoj duh pa ostani med nami nepozaben!

•

Ivan Cankar je ležal na mrtvaškem odru v Narodnem domu v črno drapirani predsobi Velike dvorane samoten, kakor je bil vse svoje življenje, tih in na veke nemel. Okrevneli so krči krog njegovih ust, oči so zaklopljene, roke povoščenele. Nežna, umna roka mu je nasipala na krsto belih krizantem, simboličnih ljubljenih cvetov njegovih hrepenenj. Sveče ob odru niso gorele. Ni se našlo v narodni armadi mož, ki bi iz prostovoljne pietetnosti tvorili častno stražo in špalir enemu najodličnejšemu slovenskih duhov . . .o, Ivan Cankar, blagor pokojnim in samotnim!

Le gručice študentov in mladih fantov so hitele po stopnicah, da posetijo svojega ljubljenega poeta poslednjikrat. Videl sem, kako so povešali oči. Razbolestela so se njihova srca in nekaj živega, lepega je nenadoma umrlo v njih dušah.

Cankarjeva zadnja pot.

Pogreb se je vršil v petek 13. decembra ob treh popoldne. Ogromne množice ljudstva so se pomikale pred Narodni dom, da izkažejo velikemu sinu slovenske domovine čast in hvaležno srce na njegovi zadnji poti. Pred Narodnim domom so se zbrale korporativno deputacije raznih društev, političnih in kulturnih organizacij, dijaštvo in ljubljansko občinstvo. Na mrtvaškem vozu je ležal Ivan Cankar, njegov duh pa je napolnjeval duše žalujočih množic, turobna tišina je vladala v ozračju, čutili smo neusmiljen memento neizprosne usode, ki obsodi vsako življenje v smrt . . . O, mrka ironija usode, najlepši cvet, misli do neba, hrepenenje po življenju in sreči — vse je zapisano smrti . . . In Cankar? Ti, ki si napovedal boj smrti, kakor še nihče od nas, si postal njena žrtev.

Pevski zbor Glasbene Matice je zapel veličastno pesem — žalostinko, srca pa so se solzila ob pretresljivih tonih poslavljajoče se pesmi. Sprevod se je pričel pomikati po blatnih cestah proti Sv. Križu. Kakor je bila vsa Cankarjeva pot skozi življenje trpka in kakor so hodili njegovi junaki po klancu življenja nasproti v blatu, taka je bila tudi njegova zadnja pot. Usoda mu je bila zvesta do konca.

Pred krsto je korakala najprej deputacija železničarjev, za njo šolska mladina, dijaštvo, sokolsko in orlovsko društvo z zastavami in neštevilnimi venci. Licejke so nosile z venci okrašene napise Cankarjevih književnih del, 32 po številu, za njimi pa se je pomikal mrtvaški voz s truplom velikega pokojnika. Za krsto so se vrstili pisateljevi sorodniki, umetniki in nato številno občinstvo. Pred Narodnim gledališčem se je ves sprevod ustavil in iz Talijinega poslopja so zazveneli tragični akordi in padali kakor težki udarci na duše pogrebcev. Še enkrat se je ustavil sprevod pred kapelico ob Martinovi cesti, kjer se je razlegala pretresljiva "Gozdič je že zelen . . ."

V mraku je dospel sprevod na pokopališče in sanjavi mesec je razlival svojo turobno svetlobo na žalostni prizor ob odprtem grobu, kamor so položili zemeljske ostanke Ivana Cankarja. Še zadnjič je zapel pevski zbor in povečal bolest žalujočih src. Na grobu se je poslovil od dragega pokojnika njegov največji in najvernejši prijatelj pesnik Oton Župančič; v genljivih besedah se je poslovil od svojega in narodovega ljubljenca. Slovenski narod je zgubil z njim največjega svojega sina, slovenski proletarec pa še posebej svojega velikega bojevnika za pravico in resnico. Vse trpljenje teptanih je vzžarelo v čudoviti lepoti v njegovih delih in slovenski narod vidi v njem velikega učitelja, kakršnega še ni rodila slovenska mati. Cankar je bil velik kot umetnik, človek in učitelj.

Pesnikov nagrobni govor prijatelju in pisatelju — geniju je izzvenel v bolestne besede slovesa. V imenu socialistov se je poslovil od zvestega sodruga Albin Prepeluh — pisatelj Abditus — s sledečimi besedami:

V imenu socialčtisine stranke, izobraževalne organizacije "Svoboda" in "Socialistične mladine" moram izreči nekaj besed ob tem grobu, ob grobu moža, ki je bil naš prijatelj, vodnik in svetovalec. Ivan Cankar je bil umetnik in je bil proletarec. Bil je ne le eden največjih umetnikov, kar jih je doslej rodila slovenska mati; — vpričo bogastva, ki ga je natrosil med nas in katerega pregledati še sami ne moremo, lahko rečemo, da je bil med največjimi umetniki sveta. Bil je neutrudljivi iskalec resnice; dvignil je iz zaklada človeške duše toliko spoznanj, da bo slovensko ljudstvo se vedno in zopet vračalo k njegovim delom, v katerih bo poiskalo resnico in razlage. Kot tak je bil naš vodnik in učitelj.

V celoti naj omenim tri njegove zvezde-vodnice, ki so kakor trije evangeliji. Prvi evangelij: Bil je oznanjevalec materinske ljubezni, ki se žrtvuje za druge in ki je tisti krepilni studenec, h kateremu se zateka trpeča človeška duša. V tem pogledu je bil vzgojevalec nas vseh. Drugi evangelij: Ljubil je svoj slovenski rod, kakor nihče med nami. Njemu je dal vse, kar je imel. Hotel je, da bodi meč tega naroda kultura, ne nasilje, duša, ne gmotnost. In tretji evangelij: Oznanjeval je ljubezen med človeštvom, med narodi. V tem je bil velik človek. Zato je vedno stal na strani tistih, ki jih preganja beda in krivica.

Bil je proletarec. Spoznal je — to je bilo v njem samem — zakaj je Bog njegovega plemena dopustil, da se je rodil njegov sin v bornem hlevu. Ljubezen, ki zna žrtvovati, je najbolj mogoča tam, kjer je človek blizo narave. In kdo ji je bližji kot proletarec?

Zato njegovo proletarstvo ni bilo zgolj zunanja oblika njegovega življenja, temveč bivstvo vsega njegovega boja in hotenja, njegovega nazora o svetu in ljudeh, njegovega stremljenja po resnici in pravici — vse njegove ustvarjajoče umetnosti.

Dragi Ivan, radi Ti priznavamo, da nam je v tem trenotku v tolažbo tista resnica vere Tvojega plemena, ki je bila tudi Tvoja vera, da je duh tisti, ki zmaguje snovnost, materijo in njeno nasilje. V tolažbo nam je, da izročamo zemlji samo to, kar je bilo na Tebi umrljivega, da pa nam ostane Tvoj duh in Tvoja duša, ki je neumrjoča do konca dni.

Zahvaljujem se Ti, dragi Ivan, za vse Tvoje trpljenje, za vse Tvoje borenje, za Tvoje delo; zahvaljujem se Ti v imenu delavstva, čigar vodnik biti se nisi sramoval; zahvaljujem se Ti, da si nas privedel bližje k resnici in pravici, v kolikor sta sploh mogoči na tem svetu, za vse — vse, dragi Ivan!

Večer je legel na grobove, pogrebci pa so odhajali potrtih src s smrtnih poljan v mesto; na Cankarjevo, z venci posuto grobnico pa je sijala sanjava mesečina in se poslavljala od njega . . . Spavaj sladki sen, dragi Cankar, naše duše pa se Te bodo spominjale na vekov veke. Mučenik v življenju, bojevnik za človeške pravice, največji umetnik, ki ga je rodila naša zemlja: Počivaj, spavaj!

Tavčar je ignoriral Cankarjev pogreb.

Ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar se je lepo postavil na dan Cankarjevega pogreba! To je razvidno iz sledečega "Poslanega", ki ga je objavil dnevnik "Naprej" 16. dec. m. l.:

"G. dr. I. Tavčarju, županu slovenske prestolice: Danes popoldne se je pomikal po ljubljanskih ulicah izprevod enega največjih duhov Jugoslavije. Župan kulturnega središča Slovenije pa ni čutil potrebe, izkazati v svobodni domovini Mancu velikega genija niti toliko pietete, da bi dal razobesiti žalne zastave. Podpisani konštatiramo to kot čin, nevreden kulturnega naroda in kulturnega mesta.

V Ljubljani, na dan Cankarjevega pogreba.

Albrecht Fr., Ančik Fr., Debeve, Dolinar, Dornik, Erjavec Fr., Funtek A., Gaspari M., Gaspari T., Gruden I., Jaklič, Jakopič R., Kogoj, dr. Kos, dr. Korun, Kozak J., dr. Kraigher, dr. Kah, I. Lajevic, dr. Lavrenčič, dr. Lemež, Vl. Levstik, Mazovec, Pegan, Prepeluh, Podrekar, dr. Prosgel, dr. Pugelj, dr. Puntar, dr. Ramovš, H. Smerekar, Al. Steb, N. Štritof, Strnen, Tratnik, Zorman, Oton Župančič."

Demagoštvo. — Pod tem naslovom piše ljubljanski "Naprej" dne 11. dec. 1918 sledeče: V naši jugoslovanski politiki res ne opažamo drugega dela. Vsaj resnega ne, kakor golo demagoštvo in korupcijo. Na eni strani kričatisti, ki so kričali še pred tremi meseci hosana stari Evropi in Avstriji, da kriče danes hosana ne jugoslovanski državi, ne demokratizmu, ne moderni državi, marveč novim bogovom, ki so ravnovrgli itste, ki so jim prej prisegali kri in življenje. Radi jim odpuščamo to veselje ,to je njihov šport, njih potreba, ta hinavščina. Ni pa nam vseeno, kako je ureditvijo nove države. V tem prepisanem kolobarju se zbirajo vsi starženjski in dobičkarski elementi, ki pričakujejo v svoji hlapčevski ponižanosti od 'visoke" gospode, ki hoče v novi državi komandirati tako, kakor je komandiral prej nam element v Avstriji, plačani. Sistem se ni torej prav nič izpremenil in to dokazuje, da je naša javnost deloma demagoška, deloma pa hlapčevska.

Skoro v vsaki številki "Naprej" kažemo na napake in priporočamo pozitivno delo v smislu demokratizma, toda za vse iniciative so v vseh omenjenih krogih velika in gluha ušesa, samo kritizanje, sami pokloni in samo kadilo, kakor da bi jugoslovanski troimenski narod moral živeti od milosti starih privilegirancev. Ta politika je za vsakega demokrata gnusna. Izjavili smo že večkrat, da nam ne gre za formo nove države, gre nam pa za demokratizem in pametno socialno zakonodajo. In prav o teh vprašanjih noče meščanska gospoda prav nič slišati, marveč zavaja javno mnenje v čiste vode, ki so preplavljale v stari državi skoro vse javno mnenje, v servilizem.

Cene mesu. — (Naprej 10. dec.) — Od več strani prihajajo pritožbe, da mesarji, zlasti po deželi prodajajo meso naravnost po nezaslišanih cenah, češ, da se živina podražila. V pouk prebivalstva se naznanja, da je na podlagi novih cen živini določila narodna vlada SHS cene mesu z odlokom s 1. decembra 1918. štev. 168 takole: goveje meso sprednje 6 K 20 vin. za kg. s priklado, goveje meso zadnje 8 K s priklado, loj 6 K, jezik 8 K, pljuča 1 K 5[illegible] vin., telečje meso prve vrste 10 K za kg s priklado, teletina druge vrste 9 K za kg s priklado. K zadnjemu mesu spada tudi pljučna pečenka, bržola in druge boljše vrste mesa. Mesarji tudi za vrste mesa nimajo pravice zahtevati višjih cen. V splošnem interesu ljudstva je, da vsi sodelujejo pri nadzorovanju, po kakršnih cenah mesarji prodajajo meso. Vsak slučaj oderuštva se naj naznani okrajnemu glavarstvu oziroma mestnemu magistratu v Ljubljani. Ako pa bodo ljudje molčali in trpeli navijanje cen iz bojazni, potem se bo oderuštvo brez strahu razvijalo in ljudje bodo sami krivi, če trpe vsled odiranja. Omenjene cene veljajo za vse v območju Narodne vlade se nahajajoče ozemlje, to je za bivši Kranjsko, Koroško, Štajersko in Primorsko, in sicer za mesta in deželo.

Zahtevamo torej z vso odločnostjo, da se zjasne pojmi tudi o res aktualnih vprašanjih, ki se tičejo ljudstva v obče. Če se to ne zgodi, potem vemo, da imamo opraviti s taro meščansko zakrivanje na eni strani, na drugi strani pa z njenestjo iz nekdanje Avstrije nesamostojnimi elementi, ki žive v trdnem prepričanju, da so bili prootroški, da bi sami govorili o politiki. Naš namen ni, da bi škodovali združitvi troimenskega naroda, a naša naloga je, da zahevamo za ljudstvo vse pravice. Te bomo zahtevali!

Krščanski socialci niso zadovoljni. — (Naprej 11. dec.) — Iz krogov krščansko-socialne organizacije je prišla pritožba na poveljništvo za socialno skrb, zakaj da ni poveljnik Anton Kristan pritegnil k delu nobenega zastopnika iz vrst krščansko-socialnega delavstva, medtem ko so pri poverjeništvo ne ozira na stranke, temveč na sposobnost ljudi pri tem delu in zato je nastavilo socialiste, ki so pokazali že prej zmožnosti.

DOPISI.

Youngstown, O. — Pred pustom si vsak išče zabave ali bolje povedano vsak pečlar neveste, da bi se rešil pečlarskih sitnosti. Kjerkoli je kaka veselica, povsod se najde dovolj pečlarjev, ki zbirajo družice za prihodnjo življenjsko pot. Toda, le malokateri je tako srečen. Kaj je temu vzrok, se ne ve, ali mogoče jaz ne morem pogruntat".

Tako smo tudi tukajšnji pečlarji ugibali prvega februarja zjutraj, kje bi bili bolj uspešni. Nazadnje smo se spomnili, da je Farrel, Pa. danes zvečer velika predpustna vese lica in da bomo mogoče tam bolj uspešni, kakor smo bili dosedaj v Ohio. Tukaj se odpeljemo po električni železnici v Pan-Slovenijo, v Farrel, Pa. Prisedši v tamošnji "narodni dom", je bilo že veliko občinstva zbranega, ki so se zabavali ob poskočnih zvokih godbe. Najprvo smo se utešili potrebe želodca in potem pa takoj na plesišče, kjer smo "krpali" čevlje do pozne ure. Uspeha pa nismo imeli. Kaj je bil vzrok, ne vem. Najbrže smo prišli že prepozno.

Za prenočišče nam je prskrbel moj prijatelj, kakor tudi za izvrsten zajutrek, za kar se mu tem potom najtopleje zahvaljujem.

Drugi dan smo še obiskali razne prijatelje in znance, kjer smo bili povsod dobro postreženi. Najtoplejša zahvala vsem znancem in prijateljem v tamošnji naselbini za izvrstno postrežbo.

V Girard, O., nameravajo prirediti veliko maškeradno in plesno veselico na katero najuljudneje vabim vse rojake iz Farrel, Pa., da se udeleže te zabave v najobilnejšem številu. Za najlepše maske so določene štiri najlepša darila.

Za izvrstno vsakovrstno postrežbo bo skrbel veselični odbor.

Anton Rus.

Virden, Ill. — Na zadnji seji okrajne organizacije št. 42 SRZ je bilo sklenjeno, da se prične nabirati s prostovoljnimi prispevki v miljonski sklad za SRZ. V ta namen so bili določeni trije rojaki in sicer F. Štempihar, J. Salamon in tajnik te organizacije.

Pri nabiranju smo naleteli, kakor po vseh naselbinah, na rojake, kateri imajo različna mnenja in pojme o tej stvari. Nekateri razumejo položaj, v katerem se nahajajo rojaki v stari domovini in pomagajo kolikor jim le dopuščajo razmere in sredstva. Nekaterim je pa treba na dolgo in široko razlagati in odgovarjati na vsa mogoča vprašanja, predno podarijo kak znesek. Razumno je, da so nekateri rojaki precej nezaupljivi, kar jim prav nič ne zamerim, ker imamo že dovolj žalostnih izkušenj, in tudi ne morejo takoj pojmiti, zakaj gre, ker ne berejo časopisov, ki pišejo o tej stvari. Toda vsak, kateri se le zanima za celo stvar, je radevolje pripravljen razložiti ves program in položaj, v katerem se nahaja slovenski narod v stari domovini.

Naleteli smo pa tudi na rojake, katerim sta svoboda in prostost slovenskega naroda v stari domovini le deveta briga in še preslišati je treba razne psovke. Takih rojakov ne razumem, kaj vendar mislijo, ko pokažejo svojo "učenost" na tak način. Pomisliti morajo, da so potomci onega naroda, kateri se je boril že stoletja in stoletja za svojo svobodo in prostost proti mnogim sovražnikom in ravno tako se še sedaj. Ali nimajo prav nobenega srca za svoj lastni narod, kateri se nahaja v tako kritičnem položaju. Seveda, nekaterim je poln trebuh svoboda in prostost. Za drugega jim ni mar.

Vse kar potrebujemo v tej naselbini, je govornik, kateri bi nam natanko razložil svo stvar in mogoče bi se mu posrečilo omehčati nekatere rojake, kateri so še tako mrzli. Mogoče, pravim, ker so nekateri nepristopni za vse, kar le diši po svobodi in prostosti. oTda biti bi moral dober govornik in jako mirnega temperamenta.

Kljub velikim zaprekam smo vendar nabrali $94. — za miljonski sklad. Tem potom se nabiralci v imenu svobodne Jugoslavije najsrčneje zahvaljujemo vsem, kateri so žrtvovali, kolikor so jim dopuščale razmere. Prepričani ste lahko, da ste storili svojo narodno dolžnost.

Frank Štempihar, Jakob Volkar in John Salamon, nabiralci.

Waukegan, Ill. — V nedeljo 9. februarja t. l. je umrl za proletarsko boleznijo in sušico rojak Svetlič, trgovski sotrudnik. Bil je jako navdušen Slovenec, ter zelo priljubljen pri tukajšnjih rojakih. Naj mu bo lahka ameriška zemlja.

Kar se tiče delavskih razmer v tukajšnji naselbini je pa isto, kot v drugih naselbinah. V tukajšnjih tovarnah vedno odslavljajo delavce z izgovorom "no order", "no stock". Seveda to je vseeno, kak izgovor je. Nekateri še vedno delajo, ki pa komaj zaslužijo za življenske potrebščine.

Kljub bolj slabim razmeram, ne spimo, temveč delamo na društvenem in izobraževalnem polju, kolikor nam je le mogoče. Zgradili smo narodni dom, v katerem bodo imela društvene prostore vsa tukajšnja jugoslovanska društva. To bo v veliko korist vsem tukajšnjim Jugoslovanom brez razlike verskega prepričanja in političnega mišljenja.

Sicer je dom zgrajen, toda še vedno je dosti dela, da se izvrši vse potrebno, kot je v načrtu. Radi tega so tukajšnji rojaki pridno na delu, za kar se jim mora izreči hvalo.

Ker se bliža sv. predpust svojemu koncu, smo sklenili, da priredimo v veliki dvorani "Slov. Nar. Doma" največjo maškeradno veselico, kar jih je še sploh bilo. To maškeradno veselico prirede "Slovenski fantje," v soboto dne 22. februarja t. l. ob 8. zvečer. Ta maškeradna veselica bo ena izmed največjih in obenem tudi najlepša izmed vseh dosedaj prirejenih maškeradnih veselic v Združenih državah od Slovencev.

Med najlepše in najpomembnejše maske se bodo razdelila krasna darila.

Ker je čisti dobiček namenjen za blagajno "Slov. nar. doma" se radi tega najuljudneje vabi vse Jugoslovane iz te naselbine in bljižnje okolice, da se udeleže te veselice v najobilnejšem številu, ker bodo imeli vsakovrstnega užitka dovolj na razpolago. Posebno so vabljene razne maske, katere hočejo tekmovati med seboj za darila, katera so vsa razven dveh zlata in srebrna.

Vstopnina je za moške 75c, za ženske 35c, za maske $1.

Louis Grebenc.

Waukegan, Ill. — Akoravno že malo pozno, se vseeno oglasim, da ne bodo čitatelji mislili, da smo zopet odložili otvoritev "Slov. Nar. Doma" v tukajšnji naselbini.

Dne 28. in 29. decembra lanskega leta sta bila dva najpomembnejša dneva za tukajšnjo naselbino in zapisana bosta za vedno v zgodovini tukajšnjih Slovencev. Vršila se je namreč slavnostna otvoritev tukajšnjega že toliko let težko pričakovanega "Slov. Nar. Doma". Dolgo vrsto let smo delali in žrtvovali vse naše moči edino v ta namen, da smo dosegli to, kar tako zelo potrebujemo v tukajšnji naselbini. Zgradili smo stavbo, katera je v ponos slovenski naselbini in stoji na najlepšem kraju in je najlepša zgradba v Lake Countyju po besedah mestnih odbornikov, ki so se udeležili slavnostne otvoritve.

Bilo je takorekoč v sredi zime in mrzel veter je vlekel od severja, toda niso se ustrašili Slovenci, da bi ne prišli od blizu in daleč, da se udeleže slavnostne otvoritve "Nar. Doma". Prišli so Slovenci iz Chicaga, Arga, Jolieta, Kenoshe, Racina, Milwaukeeja, Sheboygana ter še celo iz oddaljenega Clevelanda. Udeležili so se te slavnosti tudi bratje Hrvatje iz Waukegana in Kenoshe.

Akoravno pozno, vendar sem primoran izreči vsem udeležencem te slavnosti v imenu "Slov. nar. doma" mojo najtoplejšo zahvalo, vsem, ki so pripomogli do lepše izvršitve programa. Moja najlepša zahvala tamburaškim zborom iz Kenosha in Waukegana, pevskemu zboru "Švedski Glee Club", pevskemu in dramatičnemu odseku Slovenske narodne čitalnice, bratom Sokolom, in sploh vsem društvom, ki so se udeležili otvoritvene slavnosti.

Nadalje g. Filip Godinu za krasen govor, gospej L. Nemaničevi ter njeni spremljevalki na glasovir gdč. Emmi Koenigovi, za krasen samospev; nadalje g. Stanislav Turski, gospej Ani Manničevi za krasno deklamacijo, gdč. Jerebovi in Artačevi, g. Fr. Velkovrhu, ter sploh vsem slovenskim ženam in dekletam, katere so nabirale prostovoljne darove v korist "Slov. nar. domu". Srčna hvala sploh vsem Slovencem, ki so pripomogli, da se je uresničila naša že dolgotrajna želja. Delo, katero so izvršili tukajšnji fantje in dekleta ni bil ravno majhen, toda izvršili so ga izvrstno. Niso se ustrašili truda, da so okrasili vhod in veliko dvorano. To delo je bilo zrcalo njih čiste duše, izraz spoštovanja pri vhodu v to poslopje. Vsak udeleženec je to čutil. Srčna vam hvala.

Rad bi navedel posamezna imena vseh, ki so le količkaj pripomogli k boljšemu uspehu, toda ni mi mogoče. Toda ohraniti jih hočem v spominu in priobčena bodo v zgodovinski knjigi, katera izide po 31. marcu.

Prireditev je izpadla tudi finančno najbolje. K temu so zopet pripomogli rojaki, ki so napravili licitacijo prvega plesa v veliki dvorani. Ta licitacija je prinesla $130.00. Vplačali so: J. Maček $40, J. Možina $25, L. Mauser $11, A. Kogovšek $10, F. Pivk $10, V. Pivk $5, M. Oblak $2, M. Smolčič $2, M. Novak $2, F. Maly $2, M. Trček $2, A. Zdešar $2, J. Jelovšek $2; po en dolar sledeči rojaki: M. Pivk, J. Leskovc, J. Jereb, Joe Trpin, Frane Brence, Math. Ogrin, Andy Bartel, Pavel Tratar, John Železnik, Frank Novak, Frank Velkovrh, John Slabe, Jakob Hodnik in Joe Homec;; po 50c Lojz Lah, Anton Valentinčič in Math Jereb. Nadalje so darovala sledeča društva v blagajno "Slov. nar. doma": društvo "Katoliških bolničarnic", Waukegan, Ill., $13, Litvinski pevski zbor $10, društvo "George Washington", št. 270, Lyons, Ill., $5; in sledeča rojaka: Louis Grebenc $5 in Fr. Arbar $8.

Čisti dohodki veselice so znašali $1090.03. Skupna vsota vseh dohodkov z odbitkom stroškov znaša $1261.53, za kar izrekam še enkrat najlepšo zahvalo vsem darovalcem, sploh vsem, k ste prpomogli do tako lepega uspeha v imenu "Slov. nar. doma".

Stavba "Slov. nar. doma" je dogotovljena in je odprta vsem tukajšnjim Slovencem in bratom Hrvatom brez razlike verskega prepričanja in političnega mišljenja. Pri tej priliki moram nekaj pojasniti, da ne bo kakega nesporazumljenja, ker se je že govorilo razne nesmiselnosti ravno glede vporabe dvorane in prostorov 'Nar. doma'. Nekatere osebe so začele govoriti za časa, ko se je vršila veselica 26. januarja in sicer proti rojakom in rojakinjam iz Chicaga, ki so se udeležili te veselice, da je odbor "Slov. nar. doma" nasproten katoliški stranki ali cerkvi in da ne mara, da bi dotični ljudje zahajali v "Slov. nar. dom", da bi radi prišli, toda se boje, ker so menda zelo surovi ljudje. Resnici na ljubo pa moram povedati, da je vse to neresnica in da dosedaj še nismo nobenega zavrnili in da tudi nobenega ne bomo. "Slov. nar. dom" je zgrajen za vse Slovence in bo tudi odprt za vse, za vsa slovenska društva. Mi ne poznamo razlike in meje. Stavka "Slov. nar. dom" ni bila zgrajena v svrho prepira in sovraštva, temveč v obče korist, v kulturne in gospodarske namene in za zboljšanje družabnega življenja. Vsak prostor v 'Slov. nar. domu' odgovarja navedenim namenom, kakor tudi varnostnim in zdravniškim predpisom.

Opozarjam, da kdor hoče govoriti kaj sovražnega z ozirom na "Slov. nar. dom", naj kritizira javno in ne po zakotjih.

Najlepša hvala slov. občinstvu iz Chicaga, Ill., katero nas je obiskalo v tako lepem številu meseca januarja.

Šest let je že preteklo, odkar se je ustanovilo društvo "Slov. nar. dom". Po šestem fiskalnem letu, to je 31. marca t. l., bo to društvo izdalo nekako zgodovinsko knjigo ali izvestje o delovanju tega društva od 9. januarja 1913 pa do konca meseca marca t. l. Vsebina knjige bo sledeča: Uvod; I. del: Finančno poslovanje društva; Sklad A, sklad B; II. del: Stavbinski stroški; II. del: Društveno poslovanje od otvoritve dalje. V tej knjigi bo tudi imenik delničarjev. Radi tega pozivljem vse rojake, kateri imate še odprte (neplačane) delnice, da naj jih plačajo do konca tega meseca, da bo njih ime v tej knjigi med člani, ki imajo delnice popolno vplačane. In kdor izmed rojakov še nima delnice in bi rad dobil kako, naj se zglasi pri meni. Želim, da bi bil vsak Slovenec in Slovenka v tej naselbini vpisan v tej knjigi.

Naznanjam tudi vsem rojakom v tej naselbini in bližnji okolici, kakor No. Chicagu, Chicagu, da priredi društvo "Slov. nar. dom" dne 1. marca ob sedmi uri zvečer v veliki dvorani veliko maškeradno veselico. Vabim najuljudneje vse rojake iz te naselbine in bližnje okolice, da se udeleže te krasne veselice. Vsakovrstne zabave in tudi precejšnje število daril je določenih za najlepše maske. Natančnejši program bo objavljen v tem listu.

Math Varšek,
tajnik dr. "Slov. nar. dom."

Meadowlands, Pa. — Iz vseh naselbin poročajo nabiralci o nabiranju prostovoljnih prispevkov v miljonski sklad. Da ne bodo rojaki mislili, da v tej naselbini nobeden nič ne dela in da le spimo, hočem jaz nekoliko poročati o tukajšnjem delovanju za SRZ.—

Pridružil se mi je rojak Anton Senec in napotila sva se v bližnje naselbine pobirat narodni davek. Začetek ni bil posebno dober toda nisva obupala, kajti vedela sva, da je vsak prispevek dobro došel pa naj bo še tako majhen. Seveda, čim večji je prispevek, tem bolje, toda zadovoljna sva bila z vsakim darom. Nekateri rojaki so se odzvali po svojih močeh in kolikor so jim le dopuščale razmere. Nekateri so bili pa bolj mrzli napram tej narodni dolžnosti.

Toda bilo je vedno boljše. Ko sva prišla v drugo naselbino, sva že našla rojake, kateri so bili bolj vneti za to dobro stvar in so prispevali še precejšnje vsote. Vsa čast tem rojakom.

Najboljše je pa bilo, ko sva prišla v tretjo naselbino. Imela sva precej znakov s seboj, toda tukaj nama jih je pa zmanjkalo. Seveda sva bila vesela, ko sva videla kako nama gre fino izpod rok in da sva našla toliko rojakov, kateri so pripravljeni podpirati ideje in cilje SRZ kolikor jim le dopuščajo razmere. Najsrčnejša hvala vsem tem rojakom ki so se tako dobro odzvali pri tem prispevanju.

Seveda sva našla tudi rojake, ki ne morejo pozabiti stare grešnice in bi še najraje videli, da bi stara čarovnica Avstrija živela. Nekateri so bili še tako nespametni, da so nama očitali vse mogoče stvari, kot da bi bili mi Slovenci živeči tukaj v Ameriki, vzrok, da so naši slovenski kraji zasedeni od nam neprijazne države. Pri tem se kaže, koliko se oni zanimajo za vso stvar. Ko bi se vsaka naša želja izpolnila, kot trdite, da so radi tega slovenske pokrajine zasedene od tuje države, ker smo mi želeli, da je hudič vzel Avstrijo, — bi bili vsi jugoslovanski kraji svobodni in prosti v prosti jugoslovanski republiki.

Rojaki izpametujte se in nikar ne glejte svet v drugačni obliki, kot je v resnici. Nikar ne imejte tako neumnih idej in misli, ampak strezniite se. Vsak si lahko dobro ve, da imamo sedaj samo enega sovražnika našega naroda, dočim smo se morali prej boriti z dvema da celo s tremi. Zadnja dva smo se že otresli in upamo, da se bomo tudi zadnjega.

Radi tega je pa treba delati in podpirati SRZ kolikor nam le dopuščajo razmere, da se čim prej uresničijo cilji in načrti SRZ. Ne smemo se ustrašiti žrtev, kajti vsaka svoboda zahteva žrtve in brez žrtev se ne doseže ničesar. Koliko je ljudstvo v sedanjih Združenih državah žrtvovalo l. 1767 in še potem predno je zadobilo svojo pravo svobodo. Koliko so žrtvovali Čehi in Slovaki, da so dosegli svobodo svojemu narodu. In koliko smo mi Slovenci žrtvovali sedaj? V primeri z navedenimi narodi takorekoč ničesar. Prepirali smo se med seboj, kdo bo imel "ta velko" besedo in ničesar drugega. Ali se ne moremo tega otresti?

Opustimo to, in poprimimo se delovanja za SRZ in dosegli bomo, za kar se borimo.

Naročnik in član SRZ.

PROŠNJA ZA POLICIJSKO SLUŽBO GA JE IZDALA.

Michigan City, Ind. — Če bi 24-letni Roy Hostetler, odpuščen vojak, ne prosil za policijsko službo, bi sedaj ne sedel pod ključem. Izvršen je bil vlom in detektivi so opazili v snegu sled noge, ki je bila 13 palcev dolga in nad štiri palce široka. Spomnili so se, da je pred nekaj dnevi odpuščen vojak z izredno veliko nogo zglasil za policijsko službo. Ta aplikant je bil Hostetler. Ko so ga prijeli, je priznal, da je izvršil vlom.

Slovenska Narodna Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904. — Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODSEK.

PREDSEDNIK: Vincenc Canjkar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill
PODPREDSEDNIK: Anton Hrast, Box 140, Canonsburg, Pa.
TAJNIK: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDELKA: Paul Berger, 2657-59 So. Lawndale av., Chicago.
BLAGAJNIK: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godina, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODSEK.

Jože Ambrožič, predsednik, Box 351, Canonsburg, Pa.
John Underwood, 406 Hay St., Springfield, Ill.
Martin Železnikar, Box 276, Barberton, Ohio.
Jos. Radišek, Box 432, Smithton, Pa.
Frank Somrak, 5800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODSEK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 So. Lawndale av., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Pleteršek, Box 436, Bridgeville, Pa.
Anton Radišek, Box 73, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad.
Leo Kukar, Box 246, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 14815 Hale Ave., Collinwood, Ohio.
Jakob Ambrožič, 416 Pierce St., Eveleth, Minn.
Jos. Kalan, 6101 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Canjkar, Jože Ambrožič in Matt Petrovič.

ZDRUŽITVENI ODBOR.

PREDSEDNIK: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Trčelj, Joe. Skub,
Jožko Oven, Mary Udovič.
VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jože Zavertnik.

POZOR! — Vse denarne pošiljatve in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošiljajo na naslov: John Verderbar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse zadeve bolniške podpore naj se pošiljeje Paul Bergerju, tajniku bolniškega oddelka v gl. uradu.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljeje M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prizivi na gl. porotni odsek se naj pošiljeje na naslov: Jože Ambrožič, Box 351, Canonsburg, Pa.

Vse pritožbe proti uredništvu glasila se naj pošiljeje predsedniku tiskovnega odbora Vincenc Canjkarju.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročnina in sploh vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da nam je dne 30. januarja t. l. kruta smrt ugrabila splošno priljubljenega

IVAN RIBIČ-A.

Pokojni se je za vedno ločil od nas v starosti 36 let, rojen je bil v vasi Borovak okraj Litija. V stari domovini zapušča ženo s tremi sini, mater ter štiri sestre in enega brata, v Zdr. državah pa sestro in svaka. Bil je član društva Danica štev. 44 S. N. P. J. in pevskega društva Veseli Planinec.

Tem potom se prav srčno zahvaljujem vsem rojakom, ki so mu kaj pomagali v njegovi bolezni. Posebno se še zahvaljujem društvu Danica in pevskemu društvu Veseli Planinec za krasne vence in bratski sprejem k zadnjemu počitku.

Tebi nepozabni John pa: lahka naj ti bode tuja zemlja.

Žalujoča ostala
Mary Grandel, sestra.
Anton Grandel, svak.
Newton, (Karpati) Johnstown, Pa.

Mož je zdrav, žena je vesela.

PITTSBURŠKA ŽENA PRAVI LAXCARIN BODE POMAGAL VSAKEMU KOT JE NJEMU.

"Moj soprog je bolehal na želodčnih bolečinah, slaba prebava in drugo več kot leto dni". Tako pravi Mrs. Hepburn, Pittsburška žena dobroznanega mizarja.

"LAXCARIN nam je prišel napred potom oglasov v listih in nedvomno smo zelo veseli, da smo ga kupili. Takoj po vživanju tega mu je prenehalo slabiti v želodcu in ker je dobil boljšo prebavo se je tudi počutil boljše. LAXCARIN je odpravil vse ne zdrave pline ki so preje povzročali riganje in mu je povrnil da lahko mirno spi kadar leže v posteli. Mi dva oba misliva, da LAXCARIN je zelo izvrstno zdravilo in da lahko pomaga enako vsakemu kot je pomagalo njemu."

Prodaja se pri
LAXCARIN PRODUCTS CO.,
Cena je en dolar.
Dept. Z. 3. Pittsburgh, Pa.

Cenjeni rojaki pozor!

Cenjenim rojakom naznanimo, da mi kupujemo vse **Liberty Bonde** ter jih plačujemo v gotovem denarju po dnevnem KURZU (njih vrednosti). Rojaki, katerim je nemogoče priti osebno v naš urad, naj pošljejo svoje BONDE v priporočenem pismu (registriranem), ker na drug način mi nismo odgovorni v slučaju izgube po poštni ali drugi pošiljatvi. — Pošljite na naslov:

Mr. John Bahorich, 129 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.

John Žerovec.

NAPRODAJ JE FARMA.

Proda se 33 akrov obsegajoča farma v Texasu. Lepa prilika za človeka, kateri želi iti v gorko klimo ali ponebje. Tu je zelo zdrav okraj, dobra pitna voda je na ti kmetiji. Hiša meri 16x20. 3 akre je izčiščenega, a drugo je pa obraščeno z vsakovrstnim lesom. Farme je le 3 milje do železnice in enako do malega mesta z imenom Fastoria, Tex., kjer je že tam v bližini več Slovencev naseljenih. Les se zelo lahko proda, kdor hoče delati švelerje, se prodajo. Lesa je do $400.00 vrednosti na ti zemlji. Vse to prodam po zelo nizki ceni. Za vsa nadaljna pojasnila obrnite se pismeno ali pa osebno na naslov:

Frank Kosher, P. O. B. 142,
Rock Falls, Ill.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Cenjenem občinstvu in vse društvam želim naznaniti, da sem prevzel dne 29. jan. t. l. gostilno in dvorano K. of A. od Ed. Simonič. Točim raznovrstne neopojne pijače najboljšega izdelka, na razpolago imam raznovrstne smodke, tobak, itd. Za zabavo in kratek čas mojih gostov pa imam raznovrstne časopise Slov. in Angleške, biljardno mizo (Pool Table), ter tudi dvorano na razpolago za veselice in društvene in druge seje. V ti dvorani sedaj zborujejo dve podporni društvi in telovadsko društvo. Se vljudno priporočam, da me obiščete, novi lastnik: Fr. E. Smith, 436 Kemper ave. Butte, Mont.

Rojaki pozor!

Cenjenim rojakom se naznanja, da se je ustanovila družba **THE AMERICAN AMUSEMENT & THEATRE CO, INC,** z glavnico $100,000 z namenom, da nabavi kar več mogoče gledališč. Načrti so že izdelani kje se bode vzelo 10 gledališč v letu 1919, od katerih se sedaj že lastuje dva in imamo dva pod arom. Za vse te stvari je pa potrebno veliko denarja. Družba sedaj nudi naprodaj svoje delnice po zelo nizki ceni $1.00 vsaka. Dobiček je preračunjen, da bi mogel doseči do 40% v letu 1919. Pišite po natančnejša pojasnila na naslov:—

Mr. John Bahorich, 129 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš z njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Herminie, Pa.

USTAVA ZVEZE NARODOV.

(Dalje.)

Trinajsti člen.

Dogovorjene države se zedinijo, da predlože razsodišču vsak medsebojni spor, ki se ne bi mogel rešiti diplomatično. Vsled tega pripoznajo razsodišče v vsakem takem slučaju in se zavežejo, da se bodo pokorile in uveljavile vsako razsodbo. V slučaju, da se razsodba ne izvede, mora izvrševalni svet najti pota za izvedbo razsodbe.

Štirinajsti člen.

Izvrševalni svet zveze mora izdelati načrt ustanovitev stalnega mednarodnega sodišča, in kadar bo to sodišče ustanovljeno, mora imeti oblast zaslišati in soditi v vsaki zadevi, ki mu jo predlože pripoznane stranke.

Petnajsti člen.

Ako nastane med članicami zveze spor, ki bi lako povzročil razdor, pa ni predložen razsodišču, se visoko dogovorjene stranke zedinijo, da se ima taka zadeva predložiti izvrševalnemu svetu, ena ali druga prizadeta stranka lahko obvesti generalnega tajnika o sporni zadevi in tajnik potem uredi vse potrebno za preiskavo; stranke morajo čimprej mogoče prijaviti vse podrobnosti zadeve in poslati tajniku vse to zadevne podatke in listine. Če svet poravna zadevo, še objavi stvar s pogoji poravnave vred in s potrebnim pojasnili. Ako pa izvrševalni svet ne more poravnati zadeve, tedaj objavi poročilo z navedenimi fakti in doda poročilo, kako bi moglo priti do pravega poravnanja. Če je poročilo odobreno soglasno po članih sveta, ne vštevši članov prizadetih držav se visoke dogovorjene stranke zedinijo, da ne napovejo vojne nobeni stranki, ki se pokori priporočilu, in če se stranka noče pokoriti, mora izvrševalni odbor najti pota, da ga uveljavi. Ako pa ni soglasnega odobrenja, tedaj imata večina in manjšina pravico izdati vsaka svoje poročilo, vsebujoče fakta in razloge, ki se jima zde primerni in pravični.

Izvrševalni svet lahko v vsakem slučaju spora, ki pride pod ta člen, predloži zadevo delegacijam, ako tako zahteva ena ali druga preporna stranka v teku štirinajstih dneh po predložitvi zadeve. Delegatje imajo v takem slučaju vse tiste pravice, kakor izvrševalni svet in ki so navedene v 12. členu.

Šestnajsti člen.

Ako katera izmed visokih dogovorjenih strank v zvezi narodov prelomi ali prezre pravila v 12. členu ustave, se to smatra za vojni čin proti vsem ostalim članicam v zvezi in zveza ima v tem slučaju oblast prekiniti takoj vse trgovske in finančne odnošaje z nepokorno državo, pretrgati vsako trgovsko, finančno in osebno občevanje med državljani držav zveze in državljani nepokorne države, kakor tudi z državljani vseh drugih držav brez ozira, če so članice zveze ali ne. Dalje je dolžnost izvrševalnega sveta, da v takem slučaju priporoči, kakšna vojaška ali mornariška akcija vse države v zvezi je potrebna za skupni nastop proti ustavolomni državi.

Dogovorjene stranke se nadalje zedinijo, da bodo vzajemno podpirale druga drugo v finančnih in gospodarskih naredbah, ki bodo potrebne v zmislu tega člena, da se tako zmanjšajo izgube in neugodnosti, dalje se zedinijo, da bodo vzajemno podpirale druga drugo v skupnem odporu proti vsaki posebni naredbi, ki bi bila najetera proti članici zveze od strani ostalih ustavolomne države, in da bodo storile predlog vojaškim zvezam v svoje ozemlje, pa naj jih pošlje katerakoli članica zveze, svrho uveljavljenja ustave.

Konec prihodnje.

Žalovanje za Liebknechtom v Rusiji.

Stockholm. — Iz ruskih boljševiških listov, ki so prišli sem, je razvidno, da je boljševiška vlada bila odredila javno žalovanje za Liebknechtom in Rozo Luxemburgovo, ko je bila vest javljena, da sta umorjena. Vsa glasila v Moskvi in Petrogradu bila zaprta in vsa javna poslopja so bila zavita v črnino.

Paris. — Tukajšnji "Journal" poroča, da so boljševiki ustrelili štiri velike kneze v Rusiji iz maščevanja za umor Liebknechta.

GOVOR MR. FR. JAGRA NA KONFERENCI JUGOSLOVANSKEGA DOBRODELNEGA ODSEKA.

12. januarja v hotelu La Salle, Chicago, Ill.

(Nadaljevanje.)

Ko sem bil v Srbiji sem videl, da je med drugimi prostovoljci tudi deset bratov, katerih mati živi v Gary, Ind. Čez nekaj časa, ko sem obiskal sprednjo bojno črto, sem našel enega ležati v krvi. Imel je strto nogo. Vprašal sem ga, kje so drugi njegovi bratje. "Ne vem nič", mi odgovori, "slišal sem, da je eden ranjen, toda o drugih ne vem nič. Pozdravi mi prijatelje v Gary", mi še reče in izdihne svojo blago dušo. In to bodem tudi storil. In koliko tisoč je prostovoljcev iz Pittsburgha, Pa., Indianapolis, Cleveland, San Francisco, Gary, Chicago, iz železnega okrožja v Minnesoti, premogokopov v Coloradu, bakrenih rudnikov Michigan in premogokopov v Pennsylvaniji in drugih držav.

Ko sem hodil po bojišču sem navadno imel malo knjižico pri sebi in kjer koli sem našel kakega vojaka, kateri je govoril le nekoliko angleški, sem zapisal njegovo ime in naslov njegovih svojcev v Ameriki. — Našel sem jih veliko ležati s strašnimi ranami na pekočem solncu, žejne in lačne in v agoniji. Trpeli so strašne muke, ker ni bilo ambulančnih voz in sanitetnih vojakov, da bi jih odpeljali na zdravniške postaje. Pripetilo se je velikokrat, da so ležali v takem stanju po tri dni, ne da bi bili rešeni mas. Tako sem nekega dne našel v "no man's land" 21 ranjencev v bližini pota. Toda bilo je treba se najprej narediti kakih pet milj pota, predno je mogel ambulančni voz do njih. Čez tri dni sem zopet prišel okrog in našel te ranjence se vedno na istem mestu. Slišal sem njih mile prošnje in klice: "Za božjo voljo, dajte mi malo vode". Nikdar ne bom mogel pozabiti tega prizora. Toda za pomagati ni bilo mogoče. Čakati so morali še nadalje. Dva sta bila že mrtva. Premislite si muke teh ranjencev, ležati s strašnimi ranami na pekočem solncu, brez vsake moči, brez vode in brez drugega živežu, ko so rane začele otekati in se vnemati. Med temi ranjenci so bili tudi trije prostovoljci iz Amerike. Ali je kateri narod žrtvoval in trpel več kot ta? Jaz sem prepričan, da je naš narod storil svojo dolžnost in pomagal dovolj zaveznikom.

Toda storili smo še več. Kdo ima več pravice zahtevati priznanje od strani Amerike in drugih zaveznikov? To je naš narod, to so Jugoslovani. Kaj bi bilo, ko bi premogokopi ne obratovali tako, kot so za čas vojne in kdo je delal v njih. Največ je bilo vposlenih Jugoslovanov. Kako bi izdelovali orožje in municijo, ako bi Jugoslovani ne spravili železne rude iz osrčja zemlje. V bakrenih rudnikih v Montani je večina delavcev Jugoslovanov. Ko je bila železna ruda na površju, kdo jo je pretopil v velikih topilnicah v Garyju, South Chicago, Joliettu in Pittsburghu? Jugoslovani. Povsod je Slovan zaposljen pri najtežjem delu, da celo nadčloveškem. In radi tega zahtevamo, da smo tudi vpoštevani, ko zahtevamo pravice za naše narode v starem kraju. Malo je narodom v Ameriki, kateri bi pripomogli toliko k izvojevanju te vojne in pomagalo poraziti našega skupnega sovražnika, kot so ravno Jugoslovani. Ne maram zapostavljati druge narode, ampak govorim samo resnico. In srečnega se počutim, ker vem, da naš predsednik ve to, Amerika ve in prepričan sem, da bomo dobili priznanje čez nekaj časa za naše zasluge.

In sedaj ne iščemo drugega, kot po moči za naše brate v stari domovini in prepričan sem, da Amerika ne bo dopustila, da bi narod, kateri je pokazal toliko življenske moči, toliko značajnosti in odpora, da bi izginil z zemeljskega površja. Radi tega smo se sešli tukaj, da združeni pomagamo, da združeni delamo in kličemo ameriškemu ljudstvu, da nam priskoči na pomoč.

V Ameriki biva okrog 700,000 do enega miljona Jugoslovanov. Sem smo prišli kot tujci, in vzprejeti smo bili z veliko naklonjenostjo in postali smo državljani velike republike. Naučili smo se jezika in se poameričanili. Živeli smo v veliko boljših razmerah, kot so živeli naši bratje v Evropi. Toda vkljub temu nismo mogli pozabiti sorodstva z njimi, se vedno se pretaka ista kri v naših žilah, kot v naših bratih in sestrah. In sedaj je naša sveta dolžnost, da jim pomagamo. Pred vojno smo jim pomagali na vse mogoče načine. Pošiljali smo denar in dobro vem, da je do malega vsak izmed nas poslal, ako ne več, pa vsaj pet dolarjev svoji materi, očetu, bratu ali sestri. In dobro vem, da bi vsak se raje več pomagal, ko bi ma dopustile razmere. Statistično je dokazano, da so Jugoslovanski narodi poslali miljone dolarjev vsako leto svojcem v stari kraj. Iz tega sledi, da je bilo naše srce pri naših drugih v stari domovini. Toda, ko je nastala ta strašna vojna, nam ni bilo mogoče pomagati prav nič. In zaželo se je neznosno zvišanje za naše rojake v stari domovini, stri leta najhujšega pomanjkanja, kar se človek more le prestavljati. In kolikor si je eden želel, da bi pomagal na katerikoli način, mu je bilo nemogoče. In sedaj je ta vojna dovela končana in sedaj nam je mogoče, da pomagamo vsaj nekoliko, ako ne moremo popolnati, kar smo zamudili v zadnjih štirih letih. In morda kdo vprašuje, na kak način bo bilo najbolje poslati in pomagati ubogemu ljudstvu. "Jaz imam vsega dovolj, kako bo poslal?" Toda odgovor je, da se ne more poslati denarja, ker za denar se tak ne more dobiti nič, ker ni nobene stari tam. Videl sem v Solunu stari denar z zlatim pretanom na roki. Prosila je okrog za malo jedi. Vprašal sem ju, zakaj ne gineta prstana in si ne kupita. Toda odgovorila sta, je s tem, da ima doma polne roke zlata, ne srebrnega denarja, toda dala ga ne storim, da se ugrabe z njima. Ker [illegible] vrednosti. V [illegible] Pariz [illegible] vse drugače, tam se dobi [illegible] da je vse drago. Tako na primer v Rimu je prostajalec, ker na [illegible] v Chicago. Edina razlika je, da se zamore dobiti, [illegible] gotove kosti ne mesa in kruha. Radi tega ne vredno poslati denarja, ker [illegible] ne more zaloti. Poslati moramo [illegible] obleke in druge življenske potrebščine.

(Konec prihodnjič.)

VREME.

Chicago in okolica: V torek oblačno in mrzlo. Severni vetrovi. Solnce vzhaja ob 6.43, zahaja ob 8.32.

Deseti brat.

ROMAN.

Spisal **Josip Jurčič.**

(Nadaljevanje)

ŠTIRIINDVAJSETO POGLAVJE.

Če hoče, je dobro,
Če noče, je prav.

Stara pesem.

Že dokaj let je imel gospod Benjamin s Slemnic. Bral je bil že nekatero pismo in marsikateri testament, vendar takega pisma ni še imel v rokah. Čuden človek, čuden oče, pisalec tega pisma! Kakor ga ni mogel umeti v življenju, tako se mu je zdaj iz pisma zdel nerazumljiv. Ali je mogoče, da ima tak človek ljubezni do svoje krvi do svojega sina, če mu s kratko, mrzlo besedo pripoveduje, da je njegova mati zavržena ženska, mu razlaga vse svoje grehe, ga pusti na smrtni postelji in se gre daleč na tuje obešat ali streljat! Če je pa graščak ogledoval reč od druge strani, si je moral vendar priznati, da je imel ta čudni človek še precej veliko ljubezni. Zaradi majhnega vzroka — vsaj Slemeničanu se je zdel majhen — je pustil življenje in šel je daleč, da ne bi nadlegoval sina. — Pa vse to bi bil lahko storil, da ne bi bil sinu odgrnil skrivnosti, ki mu bo morala kaliti vse življenje pravo veselje, kadar se jeBbode domislil.

Tako je premišljal graščak, prebravši pismo.

Kar je bral o rajnem desetem bratu, kar je videl v testamentu o Kvasu, vse se mu je zdelo čudno; skoro ni vedel, če bere ali ne.

Dolgo je vrtel pisanje v rokah, še enkrat in še enkrat je bral in ni videl skoro, kaj bi rekel Marijanu, kako bi ga tolažil.

"Kaj čem zdaj storiti?" pravi Marijan.

"Ničesar ne. Izkušajte se razmisliti z drugimi rečmi. Delati je še čas. Slabi ste še in najprvo se morate varovati. Ako bi bil vedel, da je pismo tako resnobno, ne bil bi ga vam še dal".

"Razmisliti.. Kako?"

"Bo že kako, že! Ni tako hudo, kakor si mislite. Očeta res nimate, pa bodite preverjeni, da imate prijatelje, ki bodo storili vse za vas, kar je mogoče in kar potrebujete dejanja in sveta. Vsaj kar morem jaz, to vam je gotovo".

Marijan seže graščaku v roko.

"Morda ni po volji vašega rajnega očeta, da sem tudi jaz bral to pismo, ki je gotovo pisano samo za vas. Za to pa ne skrbite. Vedel bom te reči sam. Svetujem vam pa, ne kažite ga nikomur več. Ostanite nekaj dni pri nas. Tu imate boljšo postrežbo kot doma, in — — "

"Doma nimam", pristavi Marijan.

"Imate denar in domov je potlej veliko; pa o tem bova že še govorila. Tukaj pri nas imate kolikor toliko družčine in v sedanjem stanju je morda bolje za vas, da niste sami".

Marijan je ostal na Slemenicah.

Več dni se je graščak skrbno ogibal pogovorov o teh rečeh. Videl je, da se ni motil, ko je mislil, da mladeniču žalostna vest ne bo toliko segla do srca, da bi škodilo njegovemu še slabemu zdravju. Po svoji dobri naravi je v družčini kmalu pozabil, česar bi marsikdo drugi ne bil pozabil tako hitro.

(Dalje prihodnjič.)

ŽELIM SE SEZNANITI

s Sloveno v starosti od 18 do 35 let. Jaz sem star 28 let sprejmem tudi vdovo z par otroci. Imam kegljišče in dvorano za plese, kjer se zbirajo še drugi pa pečlarji. Sicer imam prodajalno in dela ji ne bo manjkalo. Če katero veseli se seznaniti z menoj, naj mi piše in pošlje svojo sliko, na kar ji pošljem tudi mojo sliko. Moj naslov je: Jernej Miheve, P. O. Box 57, Orient, Ill.

SLOVENSKI KROJAČ.

Priporočam se rojakom za delo oblek. Ravnokar sem prejel lepe in krasne vzorce za možke in ženske obleke, kakor tudi površnike za dež. V družbi nisem z nobenim nič več. Vse delo izvršujem doma v svojem stanovanju, pridite k meni na dom. Obiskal vas bodem na vašem domu in vzel vašo mero za obleko. Za vsako delo jamčim. **John Teran, krojaški mojster, Ely, Minn.**

KRASNO IZBRANO BLAGO.

Tavžentrože, lipov cvet, kamelice, lapuh, hvošč ali preslica, sladki janež in izvrstni krvni čaj, to je sedem raznih izvrstnih domačih zdravil in poučljiva knjiga "**Mali domači zdravnik**", vse skupaj zavarovano potom pošte za $2.40, po zavetju 10 centov več. Tekom dolge zime se taki pripomočki večkrat zelo potrebujejo; naročite jih sedaj, da jih boste imeli pri rokah.

Za druga domača zdravila, kajti jaz jih imam v zalogi, pišite po brezplačni cenik.

MATH PEZDIR,
P. O. Box 772, City Hall Sta., New York, N. Y.

KRASNA URA SAMO ZA $9.75.

Še nikdar preje niste imeli take prilike kot je ta. Ta uporabna in dobra ura, se dobi od nas skoro zastonj. Samo glejte na to krasno novo $50.00 vredno uro tudi če bi vrsanici plačali $50.00 za eno uro ne bode boljša od te ure. Ta ura ima 21 kamnov, mehanizem je izdelan iz najboljšega jekla in vedno vzdržuje pravi čas. Ta ura ima lepo močno in pozlačeno pokrovje na katerem je vdelan ameriški orel s dvema zastavama. Kolesje je jamčeno za 25 let, ta ura je vredna najmanj do svojih $25.00, ampak da seznanimo ljudi z našo trgovino ponudimo to uro za kratko dobo na trg po tovarniški ceni za $9.75 in sicer do 15. marca. Ne dela nobene razlike kje bi vi kupili uro, mi smo prepričani, da ne boste dobili boljše od te za tak denar. Opis te ure je resnično tak kakoršna je ura sama in če bi slučajno ne bili zadovoljni z njo mi vam tudi vrnemo denar ako imate tehnične razloge zato. V nobeni prodajalni ne boste dobili te vrste ure in po tako nizki ceni kot je vam nudimo mi.

Opomba: Ako želite dobiti to uro po tovarniški ceni za $9.75 kot tisoče drugih kupcev, tedaj nam pošljite vaše naročilo pred 15. marcem, ker potem se bode cena povišala na $18.00. Zapomnite si, da sedaj imate priliko dobiti $25.00 vredno uro za samo $9.75. Torej nikar ne odlašajte temveč poslužite se te ugodne prilike. Ako izrežete ta oglas in ga priložite v pismo z vašim naročilom in sicer pred 15. marcem mi vam pošljemo popolnoma zastonj lepo pozlačeno verižico, kravatno iglo in kravotno zaponko. Mi ne zahtevamo denarja naprej, samo pišite nam vaš naslov, priložite $1.00 kot jamčevino in ostalo pa plačate pozneje kadar se vam uro prinese na dom. Kdor bi naročil dve ali več teh ur damo poleg že navedenih daril še par pozlačenih zapestnih gumbov. Ne odlašajte, pišite še danes:

EUROPEAN WATCH CO.,
1418 W. Division St., Dept. 20, Chicago, Ill.

NEKAJ ČISTO NOVEGA. ČITAJTE!

Skoro nedvomno je, da vi še niste slišali ali videli take krasne ure kot ta čisto novega izdelka. Da vas seznanimo s to vrsto urami vam podamo kratek opis te ure. 1) Ta ura kaže ure in minute kot vsaka druga ura. 2) Kaže imena vsakega dneva v tednu. 3) Kaže mesec. 4) Kaže datum. 5) Lunine spremembe. 6) Ima dobro kolesje in vzdržuje dober čas. 7) Ima trpežno in dobro pokrovje. 8) Je dobro izdelana. 9) Ima 7 kamnov. 10) Je jamčena za 25 let. 11) Lahko leži v vodi 24 ur in še vseeno vzdrži čas. Je nekaj nenavadnega. Kdor kupi to uro bode imel dobro in uporabno uro. Ta ura je vredna do $18.00, ampak, da seznanimo ljudi z njo smo se odločili da je ponudimo na trg po zmerni tovarniški ceni po $8.75 in sicer do dne 15. marca. Mi vemo, da je ne morete kupiti nikjer boljše od te za enako ceno. Ta ura je popolnoma enaka kakor smo jo to opisali, in če bi ne bili zadovoljni z njo iz tehtnih razlogov mi vam vrnemo vaš denar. Mi smo prepričani, da je nemorete kupiti enake ure v nobeni prodajalni. Opomba: Ako želite dobiti to uro po tovarniški ceni za $8.75 kot to store stotine drugih, tedaj nam pošljite vaše naročilo pred 15. marcem ker pozneje se bode cena zvišala na $18.00. Zapomnite si, da imate sedaj priliko dobiti dobro uro vrednosti do $18.00 za nizko ceno le $8.75, torej ne odlagajte temveč naročite jo še danes. Ako odrežete ta oglas iz lista in ga priložite vašemu naročilu pred 15. marcem, vam uro prinese na dom. Kdor bi naročil dve ali več ur damo poleg tega par pozlačenih gumbov za zapestice. Ne odlašajte, pišite takoj na naslov:

EUROPEAN WATCH CO.,
1418 W. Division St., Dept. 21, K., Chicago, Ill.

KRASEN FONOGRAF ZA $27.25—SAMO 30 DNI!

Oglejte si ta izvrstno izdelani fonograf. Ali ste že kedaj slišali kaj o kupčiji kot je ta prej. Ne in dvomljivo je ako bodete sploh imeli priliko dobiti fonograf kot jeta in po tako nizki ceni kot vam jo ponujamo mi danes. Izdelan je trpežno in vas bode odnesel za dolgo časa za več let. V prodajalni bi morali plačati najmanj $50.00 za tak fonograf ali za to, da seznanimo naše odjemalce in občinstvo sploh, da je naš izdelek eden iz med najboljših po tako nizki ceni, dali bodemo na trg za 30 dni po ti posebni ceni. Lahko igrate vseh izdelkov plošče. Takle fonograf bi morali imeti vsaki hiši, ker lepša vaše stanovanje, daje zabavo in veselje. Recimo, da bi vi bili slučajno v drugi sobi kadar igra fonograf vi bi niti ne vedeli igra li orkestra ali je res to navaden fonograf, enako ako bi slišali igrati eno pesem, bi si skoro predstavljali, da pojo živi pevci. Ima sladko melodijo in globoko segajoče glasove. Vi ne najdete človeka, kateri bi ne bil zadovoljen s tem gramofonom. Čemu hoditi v gledališča in poslušati petje in godbo, ko vam vendar ta krasni fonograf daje ravno tako jasno in čistoglasno godbo in petje doma v vašem domu. Edino pri nas vi lahko kupite tak fonograf in mi ga prodamo po tovarniški ceni za $27.25 in sicer le za dobo 30 dni. In kdor nam pošlje v teku 30 dni naročilo gramofona in izreže ta oglas, dobi poleg še stroja 6 zadnje najnovejše vrste plošč in 200 igel POPOLNOMA PROSTO. Ne pošiljate nam denarja napred, priložite v pismo le $3.00 z vašim naročilom in ostalo svoto boočete pa plačali tedaj kadar se vam bode pripeljalo fonograf na vaš dom. Ako nam pa pošljete celo svoto z naročilom, to je vseh $27.25, tedaj vam pa damo 12 plošč popolnoma zastonj in 400 igel. Ako želite imeti prijazno godbo v vašem stanovanju tedaj ne odlašajte z naročilom marveč pošljite takoj vaš natančen naslov in ime na sledeči naslov:

UNION PRACTICAL CO.,
1418 W. Division St., Dept. 24, G., Chicago, Ill.

ZASTONJ! POSEBNOST! ZASTONJ!

Poslužite se te nenavadne ponudbe!

Ta slika vam predstavlja najnovejše vrste izdelane ure. Mi smo gotovi, da še niste slišali ničesar o tem. Da boste vedeli kakšna je vam jo na kratko opišemo. Ura kaže ure in minute enako kot vsaka druga ura, narejena iz izvrstnega poniklanega pleha in tako močna, da celo ogenj je ne more uničiti. Navija se enkrat na osem dni. Pozitivno vzdržuje pravilnejše čas od vsake druge ure: jamčena je za 25 let. Tehta osem funtov. Njen klicalni zvon je tako glasan, da nevem kako trdno spite vas gotovo zbudi in morate s postelje, da jo vstavite. V noči vam ni treba vstajati, da vidite čas, pritisnete gumb in vsa ura se razsvetljena. Razsvetljuje in zvoni ob enem. Vi lahko porabite hot hišni ali pa uradni zvonec. Ta ura ima svetilko s katero lahko pregledate ušesa, oči, nos, usta, sobe in grlo. Ima električno baterijo, katero se lahko uporbi za različne bolezni. Vam niti na misel ne pride, da bi ura lahko imela tudi svojo hranilnico, ampak ta uro je ima. Ta hranilnica je jamčena proti ognju, vsebuje dva predala, prvi za vrednostne stvari in drugi pa za denar. Ta hranilnica ima močna vratca in se zapre in odpre le po skrivnem načinu, katerega si lahko samo vi zase uredite, podrobnosti o tem vam mi pošljemo pri uri. Samo premislite si kolike uzodnosti boste imeli s to uro, ne boste jo dobili nikjer boljše. Tako uro naj bi imeli v vsaki hiši, ker ni le koristna temveč je tudi izvrstno krasilo za dom. Vsakdo jo ljubi. Mi imamo zelo veliko zalogo teh ur in želimo, da se ljudje seznanijo z nami, to so vzroki, da bomo predavali to uro za kratko dobo po tovarniški ceni po $9.75. Vsakdor kupi od nas eno teh ur dobi popolnoma zastonj Standard Silver sestav 26 kosov jedilne oprave: 6 nožev, 6 vilic, 6 čajnih žlic, 6 namiznih žlic, nož za maslo in žlico za sladkor, vse to je jamčeno za dolgo dobo, vi bi sploh morali plačati najmanj do $5.00 za to opravo. Ako še nimate take oprave tedaj je vaša dolžnost, da si to preskrbite, ne odlašajte, pišite nam še danes. Ne pošiljajte nam denarja, pošljite nam samo vaš natančen ime in naslov, priložite v pismo en dolar kot jamčevino in ostalo za plačate kadar vam prinesejo blago na dom. Torej ako se hočete poslužiti te ugodne prilike ne odlašajte pojdite na delo takoj, pišite na ta naslov:

EUROPEAN WATCH CO.,
1418 W. Division St., Dept. 23, D., Chicago, Ill.

POZOR! POZOR!

Pozlačena ura za samo $6.95.

Samo enkrat v življenju imate to priliko kakoršno vam nudimo sedaj mi. Samo pomislite si $15.00 ura se dobi za $6.95. Ura ki vam jo tu opisujemo je trpežna in krasno izdelana, pokrova da izvrstno pozlačeno in bode obdržalo, ura je sreduje velikosti jamčena za 25 let. Kolesje in notranji stroj je vklenjen ze rubijevimi kamni, kateri drže kolesje skupaj in tako vzdržuje vedno pravilen čas. Ure te vrste se prodajaje po $15.00 in več, torej le za kratko dobe jih bodemo mi prodajali po $6.95. Ako si vi prečitete ta oglas in ga nam pošljete z vašim naročilom boste prejeli prijazno pozlačeno verižico **popolnoma zastonj.** Torej poslužite se te prilike še danes, ker jutri ona biti že prepozno. Ta obljuba in po ti ceni $6.95 velja samo do 15. marca. Vi ne morete nikoar zgubiti ker mi ne zahtevamo denarja v naprej, temveč kakor hitro vam prinesejo ure imate plačati $6.95. **Pišite še danes.**

EUROPEAN WATCH CO.,
1418 W. Division St., Dept. 22, A., Chicago, Ill.

Čemu biti bolan?

Reg. U. S. Pat. Off.

ko se lahko za tri cente prepričate in najdete pot k zdravju.

Ako trpite vsled nervoznosti, želodčne ali obistne neredosti, splošna oslabelost, glavobol, izguba slasti, neprebavnosti, zaprtnica, izguba moči, ne čista kri, revmatizem, bolečine v hrbtu, zguba spanca, ako se počutite utrujeni, izdelani, tedaj ne trošite denarja za neznana zdravila.

Pošljite nam tri cente v pismu s vašim naslovom in mi vam bodemo poslali z obratno pošto, brez vsake nadaljne obveznosti na vaši strani, zastonj popolno tri dnevno zdravilo

JUVITO

sestavljeno iz popolnoma čistega naravnega zelišča, izrastlega po prijaznem soncu in dežju po naravi sami.

Naslov: JUVITO LABORATORY
South Hill Branch 6 PITTSBURGH, PA.

POZOR!

Sklep zadnje seje z dne 9. febr. 1919 se glasi, da bode prihodna seja dne 23. feb. 1919 ob 9. uri dopoldne in sicer v Johnstown, Pa., v dvorani druš. Adrija. Vabi vse rojake in člane S. R. Z. Okrožne organizacije za Johnstown in okolico, da iste v polnem številu vdeležite. Ker imamo dosti važnih stvari sklepati, kot o miljondolarskem fondu in glede veselice, katera se priredi 9. marca 1919.

Za okrožno organizacijo
Louis Krašna, taj.

(Febr. 18-19.)

FARMA NA PRODAJ.

Proda se 70 akrov obsegajoča farma vsa obdelana, 7 akrov je posejane pšenice. Hiša je z osmimi sobami, štala meri 36x56, izvstna klet, dobra pitna voda, le eno miljo do mesta. Proda se tudi vse potrebno orodje, stroji, živina 7 krav, par telet, 3 konji, 9 prašičev, 50 kokoši in krma za vso živino dovolj do prihodnje letine. Vzrok prodaje je bolezen. Za vsa natančnja pojasnila obrnite se pismeno ali pa osebno na:

A. Cvetan,
R. F. D. 1, Petersburg, Ohio